

stichting Commissie Natuur en Milieu Delft

secretariaat: Bizetstraat 23, 2625 AV Delft, tel. 015 2561141 / e-mail lc.doorn@casema.nl

Delft, 18 september 2008

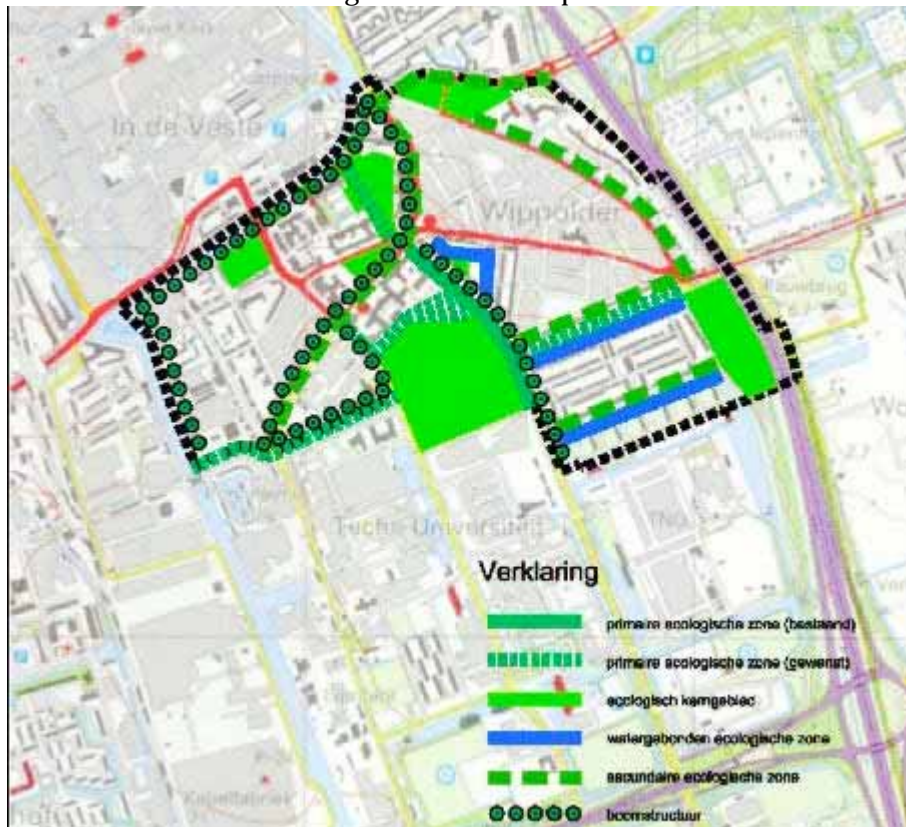
Betreft: commentaar op
"kwaliteitsvisie buitenruimte TU-
noord"

Het college van Burgemeester en Wethouders
van Delft
Postbus 78
2600 ME Delft

Geacht college,

In de beeldkwaliteitsvisie TU-noord - met de nerkwaardige titel "groene stadscompus" en met het karakter van een "plaatje met een praatje" - zijn zeker positieve punten te ontdekken. De parkeeroplossingen die worden aangedragen bijvoorbeeld, of het zichtbaar maken van het schaarse oppervlaktewater in de wijk. Het handhaven van het groene terrein aan de Juianalaan west kan zelfs op de "bravo" rekenen, wat ons betreft. Maar voor het overige maakt dit beeldkwaliteitsplan de degradatie, die het fel bestreden bestemmingsplan in de wijk dreigt te veroorzaken, alleen nog maar erger. Wij zullen deze "uitwerking" van de plannen voor TU-noord dan ook zeker meenemen in de beroepsprocedure rond het bestemmingplan bij de Raad van State. Want hoe met "stedelijk groen" in dit plan wordt omgegaan, heeft wel erg weinig gemeen met noties van duurzaamheid, van leefbaarheid en met stedelijke natuur. Het ecologieplan uit 2004 van de gemeente en de (zeer magere) inhoud die over de ecologische ambities in de toelichting van het bestemmingsplan staan, zijn volkomen buiten beeld. Groen is voor de opstellers en ook voor de geraadpleegde instanties en ambtenaren kennelijk niet meer dan een kleur. Zou men niet weten dat het beeld van het foielelijke Angelsaksische stukje gras op p. 34 slechts met vele tientallen keren per jaar maaien en met een overdosis aan bestrijdingsmiddelen te bereiken en te handhaven is? Met zulk steriel groen zal het Delft nooit lukken zich als "duurzame" gemeente te verkopen.

Beeld van de ecologische structuur uit de toelichting op het bestemmingsplan TU-Noord. Zie ook de bijlage 2 (p. 3 e.v.).

Het stuk is maar een “denkrichting” volgens de opstellers. Die richting bevalt ons geenszins. Kwalitatief hoogwaardige inrichting? Clichématig, oninteressant, kleinburgerlijk vooral, dat is wat deze steriele concepten uitstralen. De stad als vijand van de natuur. In de grasveldjes van dit gemeentebestuur buitelen kinderen zelden over elkaar heen, en als het al gebeurt zijn het de dikke kinderen, gedepriveerd, beroofd van een avontuurlijke omgeving waar ze de natuur kunnen leren kennen en ervan genieten.

Natuurlijk is de wethouder er erg enthousiast over. Verwijzingen naar het pijnlijke dossier van TU-noord ontbreken er schijnbaar aan, en daarmee ook aan het ecologieplan van de gemeente Delft uit 2004. (Zelden zullen letters zo dood geweest zijn als die van het gemeentelijke ecologieplan. De laatste keer dat er iets verstandigs door deze gemeente aan het papier werd toevertrouwd.)

We vervolgen in de commntaar met wat kanttekeningen bij bepaalde passages die wij, door het document struinend, aantreffen.

p. 19 bevat de passage: “Bovendien zal het gebied door toename van woningen verder geïntensiveerd worden en komt het groen verder onder druk te staan.” Een passage die op p. 23 nog eens met andere woorden wordt herhaald: “Kortom: De stedenbouwkundige intensivering zet de oorspronkelijke kwaliteiten onder druk.”

Hier wordt met een paar bondige vaststellingen terecht de vloer aangeveegd met de pretenties van het bestemmingsplan, dat immers beweerde de bestaande kwaliteiten alleen maar de versterken?

Toegegeven, het is vooral bizar om de druk op het groen van TU-noord als een natuurverschijnsel af te schilderen, alsof die door derden of niet te stuiten maatschappelijke dynamiek tot stand komt. De geraadpleegde partijen uit de colofon van p. 67, de gemeenteambtenaren en de vastgoedondernemingen, weten er alles van. Ten behoeve van winstmaximalisatie wentelt men de baten van hun investeringen af op de bewoners van het gebied en op de stedelijke natuur.

Men dacht een m.e.r. te kunnen ontlopen om de investeringsplannen te toetsen aan omgevingseisen en om alternatieven voor de plannen in ogenschouw te nemen. En als het om het stedelijke groen gaat, dan zouden niet alleen volgens het streefcijfer van de Nota Ruimte, maar ook volgens de maat van het groen die de gemeente hanteert, er vele hectaren aan toegankelijk groen in deze stadswijk bij moeten komen.

In een notitie over dit onderwerp van een jaar geleden concludeerde het gemeentebestuur dat het cijfer van de Nota Ruimte voor Delft niet haalbaar was, maar dat men het groentekort zou compenseren met kwaliteit. Wat men onder “kwaliteit” van stedelijk groen in kringen van gemeentebestuur, ambtenaren en vastgoedinvesteerdere verstaat, komt in deze steriele brochure goed naar voren.

Staan er dus voor wie heel goed zoekt kritische passages (pp. 19 en 23) in de visie, op andere plaatsen (p. 13, 27 en 33) worden we getroffen door een geheel andere invalshoek. Zo worden Jaffa en Botanische Tuin zelfs als “overdadig” groen gekwalificeerd. Je moet er maar op komen. M.a.w., wat het stuk aan visie op de stedelijke ruimte en stedelijk groen te bieden heeft is nogal een ratjetoe. Maar de voorkeur voor *steriel* groen, naar het voorbeeld van de Harvard universiteit (Cambridge US) waaraan ook mevr. Houben met haar Mekelpark zoveel inspiratie ontleende, is onmiskenbaar. Structuren als die van het bosplantsoen, van zo groot belang voor zangvogels en insecten, zijn dan uit de gratie, want ze doorkruisen de zichtlijnen en het ideaalbeeld van de klassieke hovenier. Voor de zekerheid wordt dan ook nog het totaal versleten argument van de sociale veiligheid van stal gehaald.

De sociale veiligheid in het TU-noordgebied wordt o.i. in veel heviger mate bedreigd door de schraapzucht van de TU-bestuurderen en de partijen uit de vastgoedbranche die men bij zijn plannen heeft betrokken.

In de voorbeelden die op p. 60 e.v. worden gepresenteerd halen de opstellers nog een gemakkelijke truc uit. De huidige situaties wordt in sombere grijstonen weergegeven, terwijl de brillen van de kwaliteitsvisie tot uitdrukking wordt gebracht met fleurige kleuren. Zou er een raadslid te vinden zijn die daar intrapt?

Met vriendelijke groeten,
mede namens de Initiatiefgroep Natuurbeheer in Delft

L.C. van Doorn

Bijlage 1. Toelichting geschiedenis kapplan Julianalaan 132-134

De opstellers van de “kwaliteitsvisie” hebben blijkens de colofon organisaties als Fortis, TU en Duwo geraadpleegd. En daarnaast gemeenteambtenaren uit de hoek van grondzaken en ruimtelijke ordening. Raadpleging van organisaties en amtenaren op het terrein van stedelijk groen, natuur en landschapontwikkeling heeft niet plaatsgevonden.

Van de wel geraadpleegde organisaties is van DUWO bekend dat zij in 2007 bomen hebben laten kappen nog voor een vergunning werd verstrekt. Desondanks heeft deze weinig slagvaardige organisatie nog geen studentenwoning in TU-noord kunnen relaiseren. Aangaande Fortis herinneren we aan het plan om alle bomen te kappen rond Rode Scheikunde (het oude hoofdgebouw). Wij hebben middels een bezwaarschrift eens voorzichtig geïnformeerd of die kap echt nodig was, en toen dat bezwaar bij de Commissie voor Bezwaarschriften in juli 2007 werd behandeld, bleek dat de gemeente de kapvergunning had afgegeven zonder het bouwplan te kennen en dus ook zonder nagegaan te hebben of het bouwplan bomenkap onvermijdelijk maakte.

Later (mei 2008), kort na de Bouwkundebrand, bleek dat Fortis ondanks het uitstel van de herontwikkeling, toch aan de kap wilde vasthouden. Dat men er toch van afziet intussen, heeft ongetwijfeld te maken met de wens van de bouwkundefaculteit om het groen te handhaven, en wie de inderhaast ingerichte parkeerterreinen aan de oostkant (Zuidplantsoen) bezoekt, wordt erdoor getroffen dat zoiets onaangenaams als een parkeerterrein er toch acceptabel kan uitzien.

Duwo, TU-vastgoed en Fortis hebben zich ook in de procedures die voorafgingen aan de totstandkoming van het bestemmingsplan TU-noord van een niet mis te verstane onmaatschappelijke kant laten zien, m.n. door in hun reacties op het ontwerpbestemmingsplan onverbloemd alleen de maximalisatie van de vastgoedopbrengsten een rol te laten spelen. Dat deze vastgoedmeneren nu van de gemeente de volle ruimte krijgen om hun visie op de openbare (!) ruimte van het gebied voor te schrijven, is opnieuw een teken dat Delft het zijn van duurzame gemeente niet zo serieus neemt en vooral dociel de projectontwikkelaars volgt. Zolang al die bouwplannen Delft maar over de grens van de 100.000 inwoners tilt, vindt de gemeente het allang best. Men schijnt te vergeten dat de bevolkingsgroei in een onaantrekkelijke stad doorgaans negatief is

Bijlage 2. Paragraaf over ecologie in het bestemmingsplan TU-noord

6.2 Ecologie

6.2.1 Bestaande situatie

Binnen het plangebied bevinden zich verschillende onderdelen van de Delftse ecologische hoofdstructuur:

Kerngebieden	<ul style="list-style-type: none">• Begraafplaats Jaffa• Katholieke begraafplaats Kanaalweg• Botanische tuin TU• De Vries van Heystplantsoen• Groenzone langs Oostpoortweg• Groenzone tussen A13 en Jan den Oudeweg
Primaire ecologische structuur	<ul style="list-style-type: none">• Schoemakerstraat
Secundaire ecologische structuur	<ul style="list-style-type: none">• Julianalaan• Kanaalweg tussen Michiel de Ruyterweg en Oostsingel• Oostpoortweg• Delfgawseweg• Koninging Emmalaan• Professor Telderslaan
Watergebonden ecologische structuur	<ul style="list-style-type: none">• Koningin Emmalaan• Professor Telderslaan
Ecologische boomstructuur	<ul style="list-style-type: none">• Kanaalweg• Julianalaan• Schoemakerstraat• Michiel de Ruyterweg• Prins Bernhardlaan• Hertog Govertkade• Langs de Schie

De kerngebieden zijn robuust. De verbindingzones zijn echter zeer smal tot plaatselijk afwezig, op de Schoemakerstraat en enkele aan water gebonden structuren na. De plantsoenen en boomstructuren op wijkniveau zijn van groot belang voor de verspreiding en als leefgebied van soorten binnen het plangebied. De natuurvriendelijke oevers zijn beschreven in de waterparagraaf.

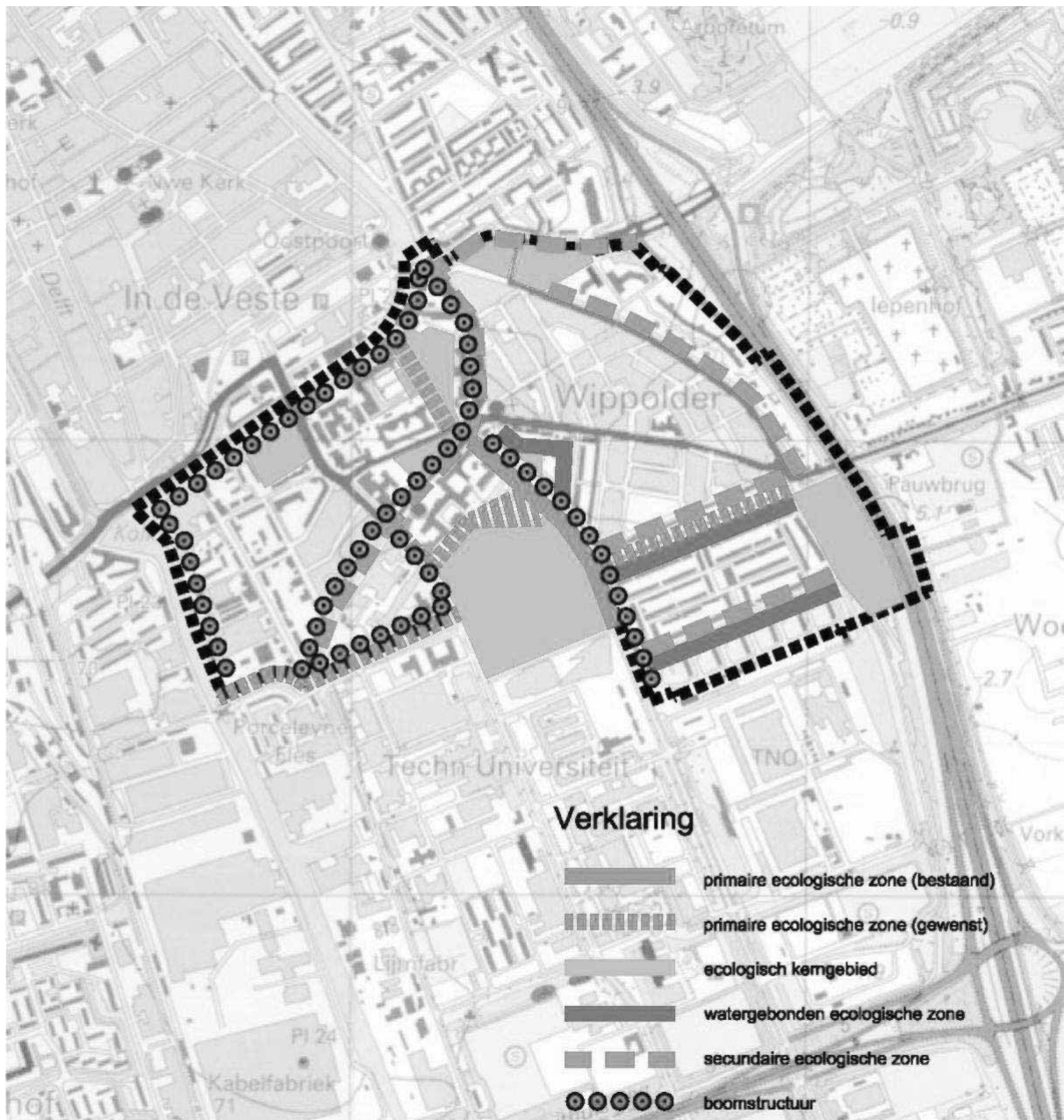
6.2.2 *Beleid en onderzoek*

Ecologiebeleid is terug te vinden in tal van regelingen op Europees, landelijk en provinciaal niveau, zoals de vogel- en habitatrictlijn, de Flora en faunawet, nationaal milieubeleidsplan 4, structuurschema groene ruimte 2, 'natuur voor mensen, mensen voor natuur' en het beleidsplan Natuur en Landschap.

Eén van de doelen van het Duurzaamheidsplan Delft 2000-2003 (3D) is om een zoveel mogelijk zelfregulerende ecologische hoofdstructuur te realiseren. In 2004 is daarom de nota 'Ecologieplan Delft 2004-2015, Een groen netwerk, de groene aders van Delft' vastgesteld. Het Ecologieplan Delft vormt het instrument om een goede ecologische structuur te kunnen realiseren met een kwaliteit die een terugkeer van planten en dieren, die in de loop van de tijd uit Delft zijn verdwenen, mogelijk maakt. Dit wordt mogelijk gemaakt door het realiseren van een netwerk van primaire en secundaire verbindingen tussen de kerngebieden en de buitengebieden van de stad. Indien door een ontwikkeling de ecozone in omvang en/of kwaliteit achteruit gaat of zelfs verdwijnt, dient er gecompenseerd te worden door de realisatie van gelijkwaardig groen, danwel een bijdrage in het ecologiefonds.

In het ecologieplan is voor de kerngebieden het ambitieniveau bepaald op natuur als natuurgoed. Natuur is de hoofd- of nevenfunctie. Ze hebben van zichzelf een ecologische waarde. Doel is om natte en droge natuur met veel zeldzame soorten te creëren/handhaven. Het ambitieniveau voor de primaire en secundaire verbindingen is natuur als belevingsgoed. De beleving van de natuur door individuen en groepen staat hier centraal. In ecologische zin zijn dit gebieden of verbindingen met droge en natte natuur die tot doel hebben een hoge diversiteit te creëren in een natuurlijke omgeving.

Het ambitieniveau voor de wijkverbindingen is natuur als cultuurgoed. Het gaat om de kleinschalige groene elementen binnen de wijk. Deze elementen spelen een belangrijke rol in het voorkomen van doelsoorten als amfibieën, vlinders en vogels. De ambitie is een soortenrijke natuur op wijkniveau te stimuleren, met specifieke stedelijke soorten. Ook de boomstructuur in de wijken speelt in dit kader een belangrijke rol met name als 'stepping stones' voor vogels.

Figuur 15: ecologische structuur

De Flora- en faunawet is gericht op soortenbescherming. Op grond van deze wet gelden algemene verboden tot het verwijderen van groeiplaatsen van beschermde plantensoorten en het beschadigen en/of verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten. In principe zijn alle zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen die in Nederland voorkomen, beschermd. In de Flora- en faunawet zijn mogelijkheden opgenomen om van voornoemde verboden ontheffing te verlenen. Ook is het mogelijk in een aantal gevallen af te wijken van de Flora- en Faunawet volgens een door LNV goedgekeurde gedragscode.

Om te beoordelen of onderhavig bestemmingsplan uitvoerbaar is, zijn meermalen soortinventarisaties verricht. Daarnaast is ten behoeve van dit bestemmingsplan eenmalig een detailinventarisatie verricht naar het exacte voorkomen van beschermde soorten door bSR ecologisch advies, d.d. februari 2006. Bij deze inventarisaties zijn de soorten in onderstaande tabel aangetroffen.

Soortgroep	Lijst 1	Lijst 2	Lijst 3
Amfibieën	Bruine kikker Middelste groene kikker Gewone pad Kleine watersalamander		
Zoogdieren	muizen Egel		Gewone dwergvleermuis ^{1,2,3} Ruige dwergvleermuis ⁴ Watervleermuis Laatvlieger
Flora	Dotterbloem	Tongvaren ¹ Zwartsteel ¹ Steenbreekvaren ¹ Gele helmbloem ¹ Aronskelk ¹ Daslook ¹ Gevlekte orchis ¹ Hangende zegge ¹ Wolfsmelk ¹ Mannetjesvaren ¹ Eikvaren ¹ Wijfjesvaren ¹ Groot glaskruid ¹ Muurvaren ¹ Eikvaren ¹ Brede stekelvaren ¹ Brede/smalle stekelvaren ¹ Lintvaren ¹	

Soortgroep			
Vogels	Fuut Wilde eend Waterhoen Meerkoet Torenavalk Houtduif Holenduif Turkse tortel Gierzwaluw ³ Grote bonte specht Witte kwikstaart	Winterkoning Heggenmus Roodborst Zwarte roodstaart Zanglijster Spotvogel Zwartkop Tjiftjaf Fitis Grauwe vliegenvanger Staartmees	Pimpelmees Koolmees Boomkruiper Gaai Ekster Kauw Zwarte kraai Vink Groenling Putter Merel

Soorten die voorkomen in: ¹ noordelijk TU-gebied, ² Maerten Trompstraat, ³ Scheepmakerij, ⁴ Charlotte de Bourbon

Niet alle voorkomende soorten worden even sterk beschermd. Er worden 3 lijsten met beschermde soorten onderscheiden. Voor de soorten genoemd in lijst 1 is vrijstelling mogelijk als aan de zogeheten algemene zorgplicht wordt voldaan. Voor de soorten in lijst 2 is vrijstelling mogelijk als gewerkt wordt volgens een door LNV goedgekeurde gedragscode. Zoniet, dan moet voor de aanvang van bouwwerkzaamheden een ontheffing worden aangevraagd, waarbij de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen. Voor soorten op lijst 3 en vogels dient eveneens voor de aanvang van bouwwerkzaamheden een ontheffing te worden aangevraagd. In dat geval moet een compensatieplan worden opgesteld, waarin aangegeven is op welke wijze de ingreep

gecompenseerd en gemitigeerd wordt, zodanig dat de gunstige instandhouding van de soort niet in het geding komt.

6.2.3 Gewenste ontwikkeling

De ontwikkelingen in het noordelijk TU-gebied zullen een matig positieve uitwerking hebben op de ecologische verbindingen in dit deel van het plangebied. De kerngebieden binnen het noordelijk TU gebied blijven gehandhaafd. Vanuit begraafplaats Jaffa komen twee ecologische verbindingen op wijkniveau, bestaande uit een heesterlaag met bomen van verschillende soorten naar het De Vries van Heystplantsoen. Eén zone loopt direct langs de westzijde van de Schoemakerstraat langs het bestaande hoofdgebouw van de TU/voormalige Rode Scheikunde en de hier voorgestelde nieuwbouw. De andere zone gaat uit van het verder ontwikkelen van de ecologische zone langs de Muyskenlaan tot de primaire zone, gekoppeld aan het Zuidplantsoen en de Michiel de Ruyterweg. Vanaf het De Vries van Heystplantsoen loopt de primaire ecologische zone over het terrein van de Botanische tuin naar de Kanaalweg, wat een secundaire ecologische structuur is.

De ontwikkelingen in het noordelijk TU-gebied hebben mogelijk effect op de verblijfplaatsen en/of fourageerroutes van vleermuizen als opgenomen in lijst 3. Indien bij de concrete bouwplannen blijkt dat de ontwikkelingen inderdaad hierop invloed hebben, dan zal een ontheffing worden aangevraagd. In de bouwplannen is het mogelijk om compenserende en/of mitigerende maatregelen te treffen waardoor de gunstige instandhouding van de soort niet in het geding komt. Er worden geen problemen voorzien bij het verkrijgen van de benodigde ontheffing.

Voor de aanleg van tramlijn 19 volgt uit het Ecologieplan Delft 2004-2015 dat met name barrièrevorming in de ecologische structuur zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Het tracé van tramlijn 19 loopt hoofdzakelijk over bestaande infrastructuur, waardoor de barrièrevorming niet wordt vergroot. Bovendien zijn hier geen beschermde soorten aanwezig, zoals bedoeld in de Flora- en Faunawet. Ter hoogte van de begraafplaats Jaffa loopt het tracé om technische redenen voor een klein gedeelte door de huidige groenstructuur. Er tredt hier geen verstoring op van beschermde flora en fauna.

Op het binnenterrein van het ROC Mondriaan staat een aantal ecologisch waardevolle bomen. De ontwikkelingen aan de Maerten Trompstraat hebben een negatief effect op de ecologische structuur op wijkniveau, door het verdwijnen van de groenstrook aan de Maerten Trompstraat. De bomen blijven wel voor een groot deel gehandhaafd. De ontwikkelingen aan de Maerten Trompstraat hebben mogelijk effect op de gewone dwergvleermuis. Indien bij de concrete bouwplannen blijkt dat de plannen inderdaad invloed hebben op deze soort, dan is het mogelijk om compenserende en/of mitigerende maatregelen te treffen waardoor de gunstige instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in het geding komt. Er worden derhalve geen problemen voorzien bij het verkrijgen van de benodigde ontheffing.

Ontwikkelingen op de locatie Scheepsmakerij hebben geen direct effect op de ecologische structuur, maar mogelijk wel op de aanwezigheid van gierzwaluwen. Indien door de ontwikkelingen nestplaatsen voor gierzwaluwen worden aangetast dient een ontheffing te worden aangevraagd. Het is mogelijk om bij de concrete bouwplannen met betrekking tot deze nestplaatsen compenserende en/of mitigerende maatregelen te treffen, waardoor de gunstige instandhouding van de soort niet in het geding komt. Er worden geen problemen voorzien bij het verkrijgen van de eventueel benodigde ontheffing.

Rond de huidige schoorsteen op de locatie Scheepsmakerij zijn voorts gewone dwergvleermuizen waargenomen. Gezien de staat van de schoorsteen zal deze gesloopt moeten worden. Vanwege de mogelijke aanwezigheid van de dwergvleermuizen kan hiervoor een ontheffing van de Flora- en Faunawet nodig zijn. Het is mogelijk om bij de concrete bouwplannen rekening te houden met de aanwezigheid van de dwergvleermuizen,

waardoor de gunstige instandhouding van de soort niet in het geding komt. Er worden geen problemen voorzien bij het verkrijgen van de eventueel benodigde ontheffing. De sloop zal bij voorkeur moeten plaatsvinden in de periode tussen 15 augustus en eind oktober.

In de directe omgeving van de Charlotte de Bourbonstraat zijn vleermuizen aangetroffen. Als de soort als gevolg van de geplande ontwikkeling wordt beïnvloed, dient hiervoor een ontheffing te worden aangevraagd. Het is mogelijk om bij de concrete bouwplannen rekening te houden met de aanwezigheid van de vleermuizen, waardoor de gunstige instandhouding van de soort niet in het geding komt. Er worden geen problemen voorzien bij het verkrijgen van de benodigde ontheffing.

Rond de nieuwbouw aan de Charlotte de Bourbonstraat wordt de ecologische functie van het groengebied langs deze straat en de Amalia van Solmslaan versterkt. Zo mogelijk wordt er een faunapassage aangelegd tussen het groengebied aan de Schoemakerstraat en de Amalia van Solmslaan en zullen de bestaande oevers omgevormd worden tot natuurvriendelijke oevers.

Er wordt een oost-westverbinding gerealiseerd vanaf de Koningin Emmalaan via begraafplaats Jaffa en de Prins Bernhardlaan richting de Poptahof. De ecologische zone zal bestaan uit een watergang en natuurvriendelijke oevers. Waar mogelijk wordt deze structuur geoptimaliseerd door de aanleg van faunapassages.

Voor het overige worden de bestaande ecologische structuren en kerngebieden gehandhaafd. De natuurvriendelijke oevers zijn beschreven in de waterparagraaf.

6.2.4 Conclusie

De ecologie in het plangebied voldoet aan de wet- en regelgeving en het beleid over ecologie. Daarbij wordt opgemerkt dat voor het noordelijk TU-gebied de ecologische zone conform het ontwikkelingsplan noordelijk TU-gebied is opgenomen..